

Opetus ja oppiminen verkossa

Erno Lehtinen
Turun yliopisto

Virtuaaliyliopistotoiminnan kokemukset

- Virtuaaliyliopisto poliittisena projektina
 - Avoimen yliopisto-opetuksen ja kampuspohjaisen opetuksen näkökulmat
 - Yliopiston välisen yhteistyön muotoutuminen virtuaalihankkeissa
-

Verkkojen käyttöön liittyvät toiveet

- Ajan ja paikan rajoitusten voittaminen
 - Informaation saannin monipuolistaminen
 - Instituutioiden rajojen ylittäminen
 - Yhteisöllinen oppiminen
-

Verkkoympäristöjen käyttöönotto strategisena kysymyksenä

- Verkkoympäristön tavoitettavuus
- Tarkoituksenmukaisin malli jakaa informaatiota (painettu materiaali, verkko, muu media)
- Itseopiskelu, asiantuntijan ohjaama prosessi, yhteisöllinen opiskelu vertaisryhmässä
- Työhön integroitu vs. erityinen arkitilanteesta eristetty oppiminen
- Näihin strategisiin kysymyksiin vastaaminen edellyttää oppimisen muotojen, tiedon luonteen ja vuorovaikutuksen muotojen tarkastelua

Verkko-oppimisen vaikuttavuus ja ongelmat

- Verkko-opiskeluun osallistuminen
 - joustavuus, aktiivisuuserot, keskeyttäminen
 - Oppimisen laadun näkökulma
 - mahdollisuus erityisasiantuntijuuden käyttöön, miten varmistaa korkeamman tason oppiminen
 - Vuorovaikutuksen luonne verkkoympäristössä
 - kasvoista kasvoihin tilanne vs. etävuorovaikutus
 - synkroninen vs. ei-synkroninen
 - Motivaatio ja oppimistaidot
 - aikaisemmat tiedot, "action control"
-

Millaista oppimista verkko tukee?

- Perinteistä oppimista uudella tavalla?
 - Uudet oppimisen muodot
-

Oppiminen kulttuuriin osallistumisena

Formaali, informaali ja äänetön tieto

Millaista tietoa asiantuntijat käyttävät?

Formaali

- määritelty
- symbolit
- globaalia

Liian hidasta

Informaali

- epävirallista
- paikallista
- käytännöllistä

Rutiininomaista

Äänetön

- ei tietoista
- kokemuksellista

Usein myös virheellistä

Sosiaalisesti jaettu osaaminen: heikot ja vahvat siteet

Heikot siteet:

Yksinkertaisen ja/tai hyvin koodatun informaation välittyminen

Keskivahvat siteet:

monimutkaisten tiedonrakenteiden ja uusien merkityksien välittyminen

Vahvat siteet:

tilannesidonnaisen informaalin ja äänettömän tiedon välittyminen

Verkkojen käytön lähestymistapoja

- Tiedon esittäminen: älykkäät, räätälöidyt portaalit
 - Oppimisen ympäristöjen ja työelämän asiantuntijuuden verkostojen integrointi
 - Yhteisö oppimistoiminnan perusyksiköksi
 - Kompleksit simulaatiot, ongelmat ja caset
 - yhteisöllisen verkko-opiskelun perustana
-

Ongelma- ja case-lähtöinen verkko-oppimisen ympäristö

- Opiskelijan älyllinen ja motivationaalinen sitoutuminen tehokkaan verkko-oppimisen lähtökohtana

Sitoutumista edellyttävä ongelmatilanne

Välineet ongelman käsittelyyn

Informaatiolähteet

Välineet ongelman sosiaaliseen käsittelyyn

Ratkaisuehdotukset ja asiantuntija-palaute

Dynaamiset ongelma- ja case-presentaatiot

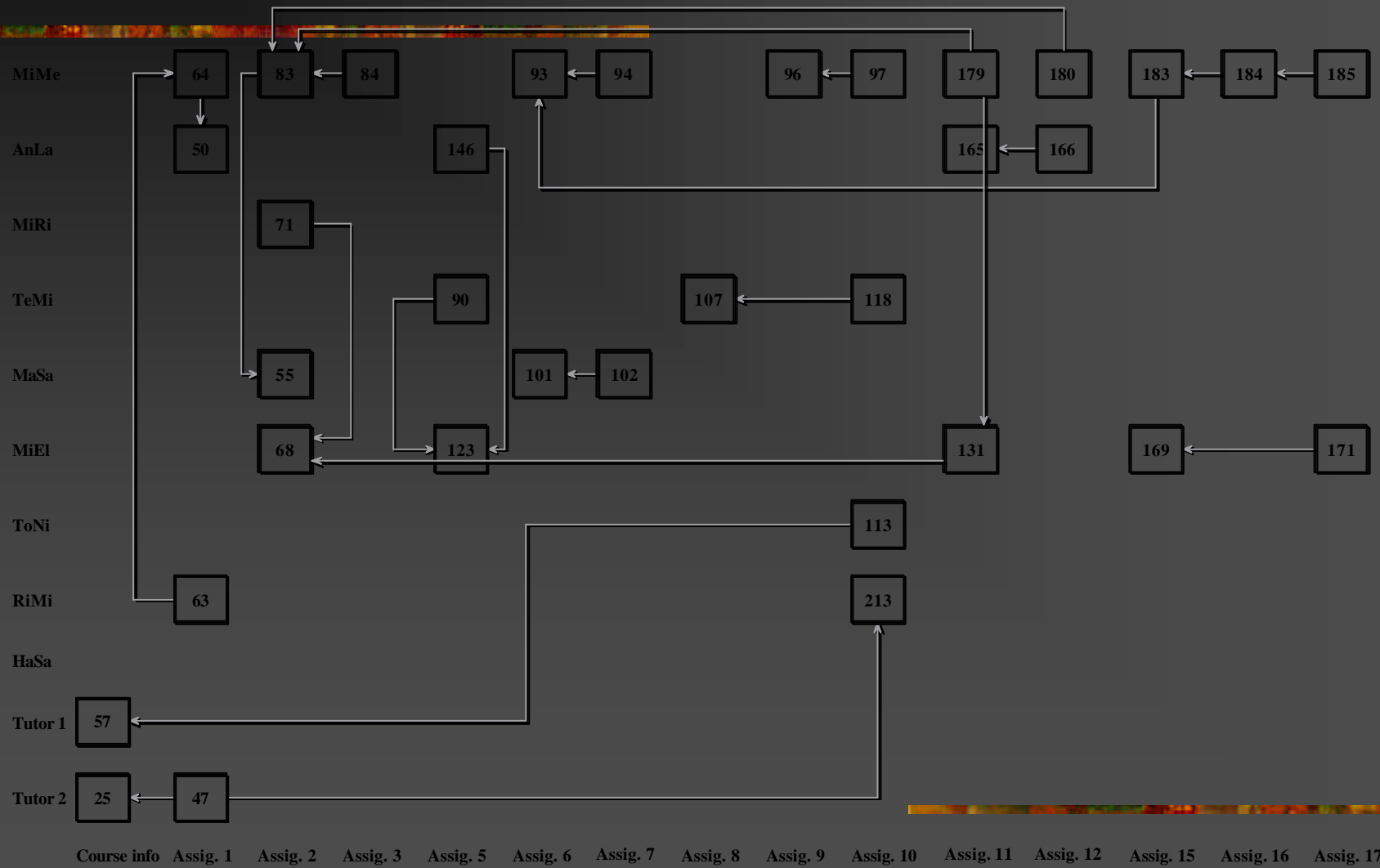
- Todellisten tapausten ja ongelmien esittäminen simuloituissa ympäristöissä
 - Mahdollisuus vuorovaikutteisesti syventyä ongelmatilanteen yksityiskohtiin
 - Välineet yksilöllisen ongelmanratkaisun reflektointiin sekä sosiaaliseen vuorovaikutukseen
 - Kytkeä tilannekohtaisen tapauksia koskevan tiedon ja formaalisen tiedon välille
-

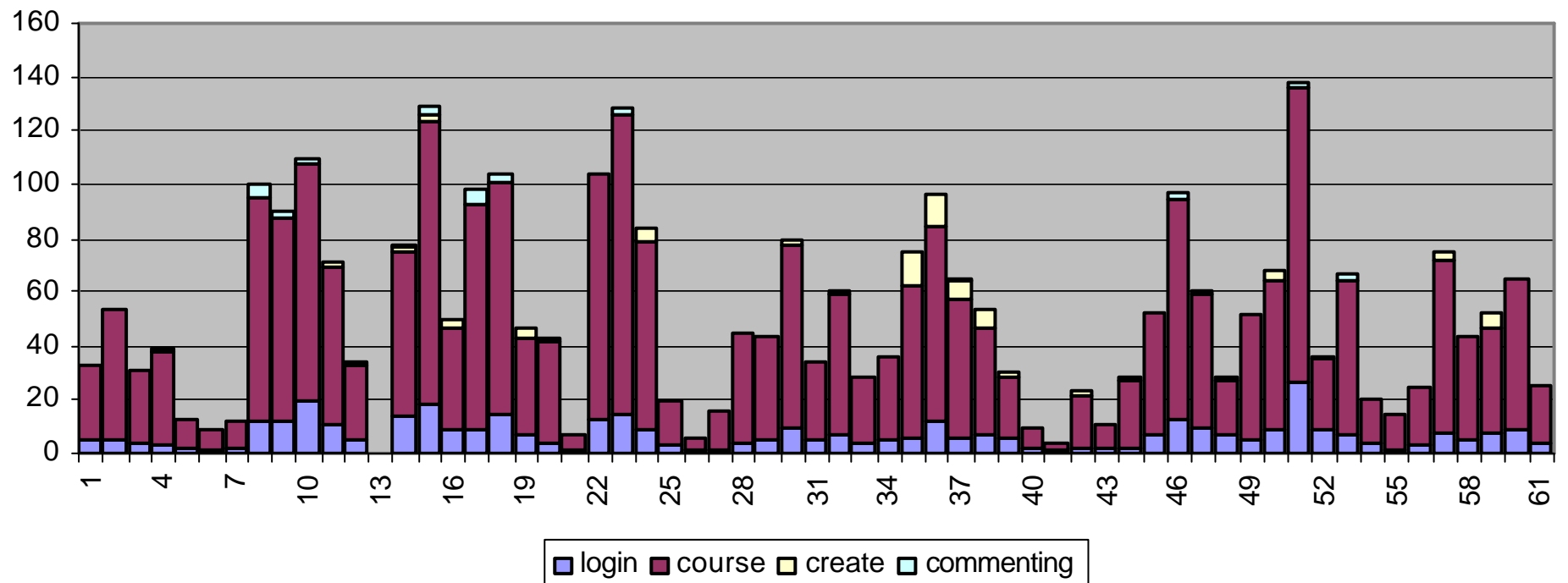
Verkko-opetus ja arviointi

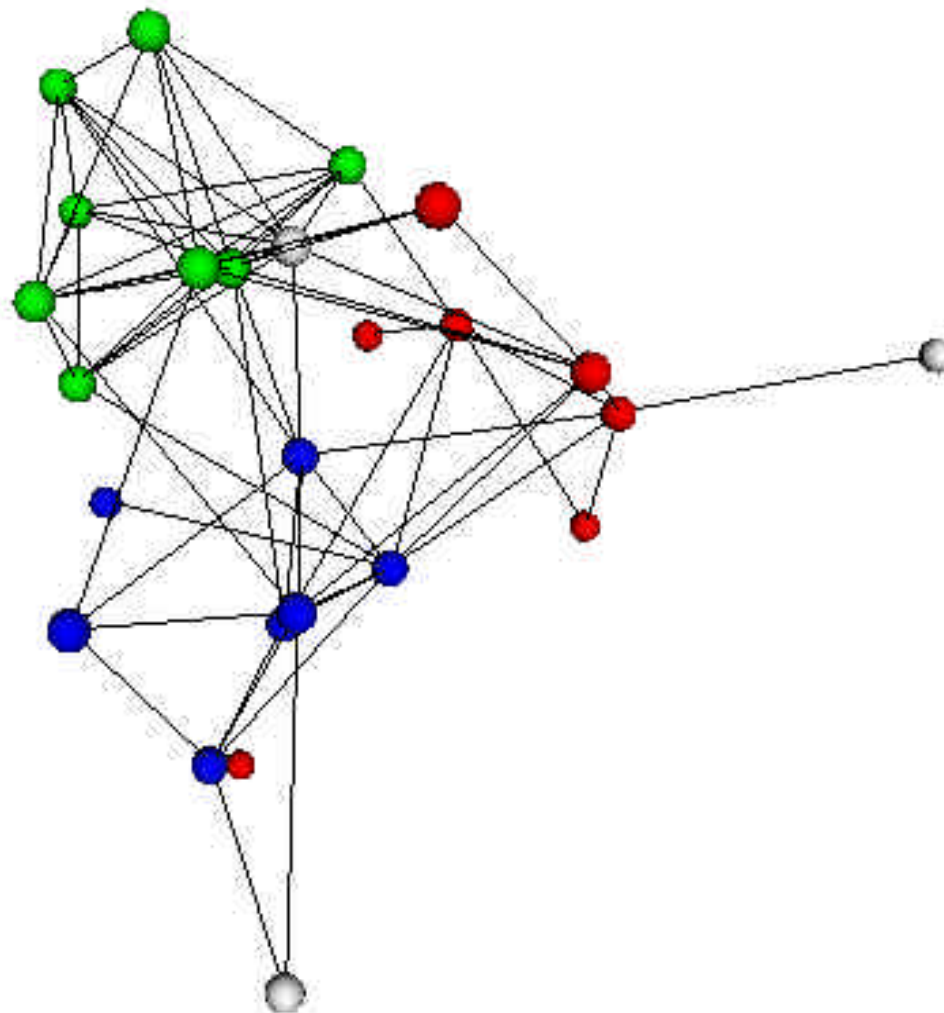
- Arvioinnin funktiot:
 - suoritus, palaute opiskelijalle, palaute koulutuksen tarjoajalle
 - Produkti ja prosessi arvioinnin kohteena
 - Välitön ja viivästetty produkti
 - Yksilön mielen sisällöt vai yksilön ja toimintaympäristön suoritus
-

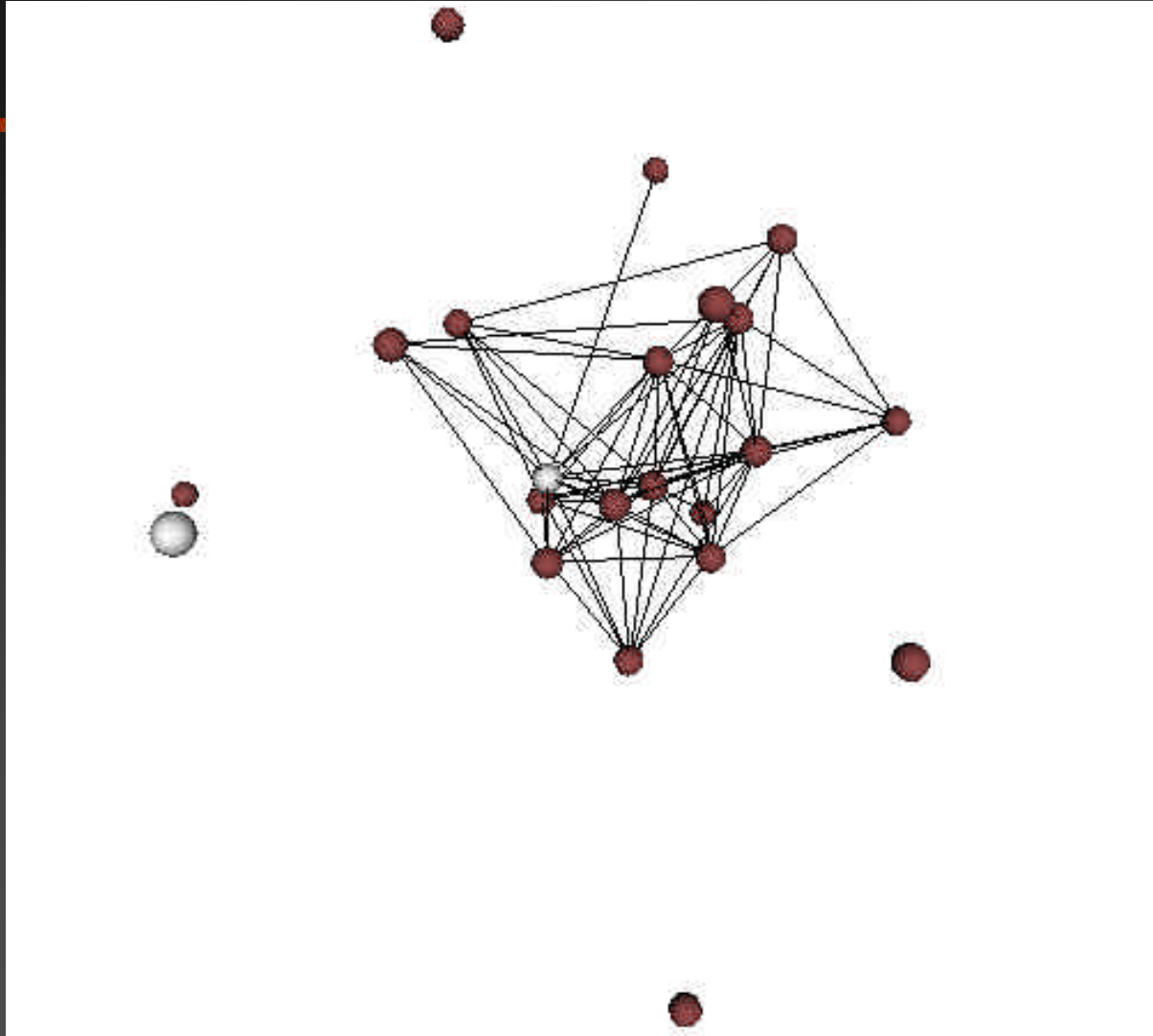
Prosessiarvioinnin tekniikat

- Verkkoympäristöön tuotettujen dokumenttien sisällöllinen arviointi
 - Dokumenttien keskinäisten suhteiden analyysi
 - Osallistujien aktiivisuuden kuvaus
 - Osallistujien keskinäisten yhteyksien ja verkostojen analysointi
-

Elektroninen portfolio: oppimisen historia näkyväksi

- Yksittäisen virtuaalikurssi rajallisuus: syvällinen oppiminen pitkäaikainen prosessi
 - Yksilöllinen oppimiskokemusten reflektio verkkoympäristön avulla
 - Yhteisöllinen muisti oppimisyhteisölle
 - Elektroninen portfolio arvioinnin välineenä
-

Johtopäätöksiä

- Verkko-opetus on avoin lupaus
 - Tähänastisen kokemuksen osoittamat ongelmat
 - Ongelmien analysoinnin kautta parempiin ratkaisuihin
 - Lisäarvoa aidosti uusien oppimisen tavoitteiden ja muotojen kautta
 - Verkkojen ja kontaktiopetuksen integrointi
-